

อุตสาหกรรมน้ำตาล

สรุปแนวโน้มอุตสาหกรรม

ISIC : 52107200 การผลิตน้ำตาล

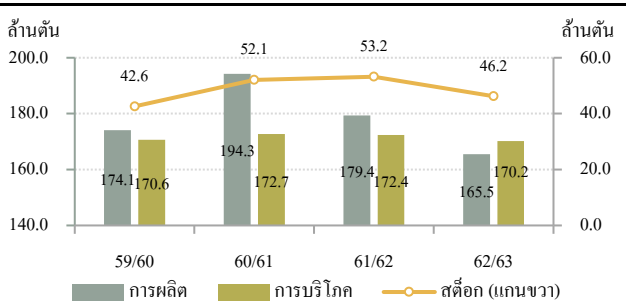
อุตสาหกรรมน้ำตาลในปี 2564 มีแนวโน้ม “Neutral (-)” จากปัจจัยเสี่ยงหลายด้าน ทั้งผลผลิตอ้อยในประเทศที่คาดว่าจะลดลงต่อเนื่องจากสภาวะภัยแล้งและราคาอ้อยในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมามีแนวโน้มที่จะทรุดตัวลงและราคาอ้อยเพิ่มขึ้น ในขณะที่ทิศทางราคาส่งออกน้ำตาลมีแนวโน้มฟื้นตัวช้าจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทั่วโลก นอกจากนี้พฤติกรรมของชนไทยที่บริโภคน้ำตาลน้อยลง รวมไปถึงการจัดเก็บภาษีความหวานในภาคอุตสาหกรรม ยังส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ในประเทศ ด้านราคาน้ำตาลในตลาดโลกมีแนวโน้มขยับตัวในอัตราที่ชะลอลงจากปีก่อน เนื่องจากภาวะอุปทานส่วนเกินในตลาดโลก ทั้งหมดเป็นปัจจัยกดดันต่ออุตสาหกรรมน้ำตาล

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยสนับสนุนที่ช่วยรักษาการเติบโตของอุตสาหกรรมน้ำตาลในระยะยาว จากการที่ผู้ประกอบการโรงงานน้ำตาลปรับตัวมากขึ้น โดยมุ่งเน้นสร้างรายได้จากอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่นำผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตน้ำตาลไปสร้างมูลค่าเพิ่ม อาทิ การนำขานอ้อยเป็นเชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้า การใช้กากหม้อกรองมาผลิตปุ๋ย และการนำกากน้ำตาล ไปผลิตเอทานอล เป็นต้น

ภาพรวมอุตสาหกรรม

ภาพรวมอุตสาหกรรมน้ำตาลในปี 2563 เผชิญความท้าทายหลายประการ เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่กระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก เป็นผลให้ความต้องการบริโภคน้ำตาลในตลาดโลกลดลง หลังจากที่แต่ละประเทศมีมาตรการล็อกดาวน์พื้นที่เศรษฐกิจ ในขณะที่ด้านอุปทานน้ำตาลได้รับผลกระทบจากปัญหาสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยและพื้นที่เพาะปลูกอ้อยลดลงในประเทศผู้ผลิตน้ำตาลรายใหญ่ เช่น อินเดีย สหภาพยุโรป รวมถึงประเทศไทย ทำให้ผลผลิตน้ำตาลในตลาดโลกลดลงกว่า 7.7% และผลักดันให้ราคาน้ำตาลโลกฟื้นตัว โดยราคาน้ำตาลทรายดิบ No.11 ในตลาดนิวยอร์กในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. 63 เพิ่มขึ้น 3.7%YoY ขณะที่ราคาน้ำตาลทรายขาว No.5 ในตลาดลอนดอน เพิ่มขึ้น 11.9%YoY

รูปที่ 1 ปริมาณการผลิต การบริโภค และสต็อกน้ำตาลโลก

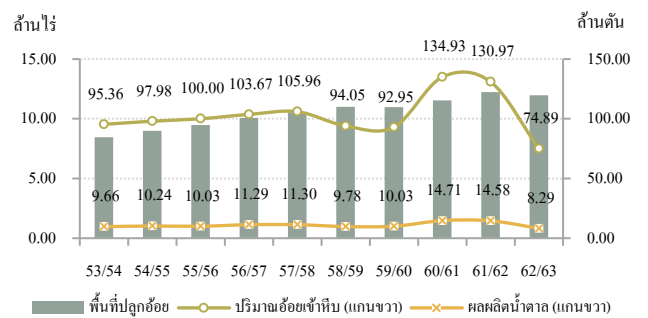

ที่มา: United States Department of Agriculture

สถานการณ์ด้านการผลิตในประเทศ

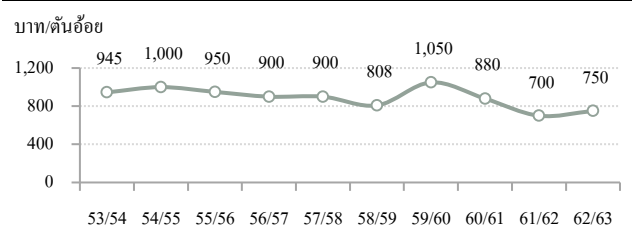
ในฤดูการผลิตปี 2562/63 นับเป็นปีที่ปริมาณผลผลิตอ้อยและน้ำตาลลดลงต่ำสุดในรอบ 10 ปี โดยปัจจัยหลักคือปัญหาภัยแล้ง ประกอบกับพื้นที่เพาะปลูกอ้อยลดลงตามทิศทางราคาอ้อยที่ชาวไร่ได้รับตกต่ำต่อเนื่อง รวมไปถึงต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นจากความเข้มงวดทางกฎหมาย เช่น อ้อยไฟไหม้ การบรรทุกอ้อย แรงงานที่หายากขึ้น เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยบางส่วนหันไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่าทดแทน จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ในปี 2562/63 มีปริมาณอ้อยเข้าหีบเพียง 74.89 ล้านตัน หดตัวถึง 42.8%YoY ซึ่งส่งผลต่อปริมาณผลผลิตน้ำตาลที่ลดลงจาก 14.58 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือเพียง 8.29 ล้านตัน

รูปที่ 2 ภาพรวมการผลิตของอุตสาหกรรมน้ำตาลไทย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

รูปที่ 3 ราคาอ้อยขึ้นต้น ณ ระดับความหวานที่ 10 C.C.S.

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

สถานการณ์ด้านการจำหน่าย

การบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศชะลอตัวลงต่อเนื่องตั้งแต่มีมาตรการจัดเก็บภาษีความหวานเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 16 ก.ย. 60 โดยกรมสรรพสามิตมีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนให้คนไทยลดการบริโภคน้ำตาลลงและหันมาใส่ใจสุขภาพมากขึ้น มาตรการดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีแนวโน้มลดการใช้น้ำตาลเป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2563 มีการบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศทั้งสิ้น 1.79 ล้านตัน หดตัว 8.2%YoY สาเหตุหลักมาจากการลดลงของปริมาณการใช้น้ำตาลทรายในภาคอุตสาหกรรมราวๆ 1 แสนตัน

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

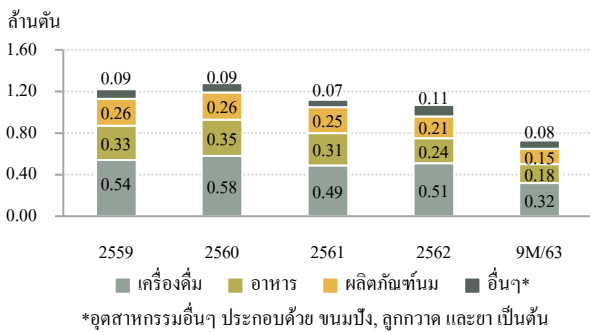
หรือลดลง 12.0%YoY ซึ่งปริมาณการใช้น้ำตาลทรายที่ลดลงส่วนใหญ่มาจากอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม ขณะเดียวกัน การบริโภคน้ำตาลทรายของภาคครัวเรือน ลดลง 5.4%YoY สอดรับกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป

ตารางที่ 1 ปริมาณการบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศ

	2559	2560	2561	2562	9M/63
ปริมาณรวม (ล้านตัน)	2.60	2.60	2.51	2.48	1.79
เปลี่ยนแปลง (%YoY)	4.8	0.0	-3.5	-1.2	-8.2
การใช้ในภาคครัวเรือน (ล้านตัน)	1.38	1.32	1.39	1.41	1.06
เปลี่ยนแปลง (%YoY)	6.2	-4.3	5.3	1.4	-5.4
การใช้ในภาคอุตสาหกรรม (ล้านตัน)	1.22	1.28	1.12	1.07	0.73
เปลี่ยนแปลง (%YoY)	3.4	4.9	-12.5	-4.5	-12.0

ที่มา: สำนักบริหารอ้อยและน้ำตาลทราย

รูปที่ 4 ปริมาณการบริโภค น้ำตาลทราย แยกตามประเภทอุตสาหกรรม

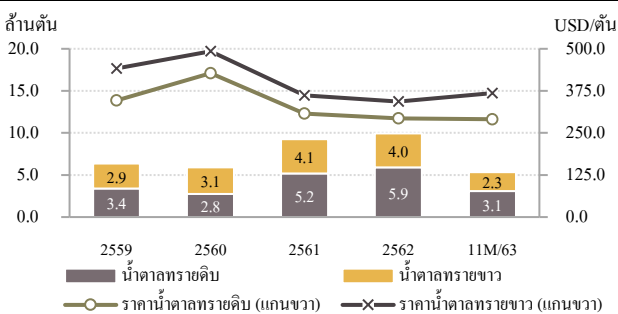

ที่มา: สำนักบริหารอ้อยและน้ำตาลทราย

สถานการณ์ด้านการส่งออก

ในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2563 ประเทศไทยส่งออกน้ำตาลรวม 5.4 ล้านตัน ลดลง 41.3%YoY สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตอ้อยประจำปี 2562/63 ที่มีอ้อยเข้าหีบเพียง 74.89 ล้านตัน ลดลงมากเมื่อเทียบกับ 2 ปีก่อนหน้านี้ที่มีอ้อยเข้าหีบไม่ต่ำกว่า 130 ล้านตัน โดยภาพรวมทั้งปี 2563 คาดว่าปริมาณการส่งออกน้ำตาลจะได้ไม่ถึง 6 ล้านตัน จากเดิมที่ประเทศไทยส่งออกน้ำตาลไปยังตลาดโลกได้มากกว่า 9 ล้านตัน

รูปที่ 5 ปริมาณการส่งออกน้ำตาลของไทยและราคาส่งออกเฉลี่ย

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกน้ำตาลในช่วงเวลาเดียวกัน พบว่ามูลค่าโดยรวมอยู่ที่ 1,732.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัว 39.9%YoY จากอุปทานน้ำตาลที่ลดลงเป็นหลัก ด้านตลาดส่งออก มีตลาดสำคัญคือ อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ และ เวียดนาม ซึ่งในปี 2563 พบว่าเวียดนามมีการนำเข้าน้ำตาลจากประเทศไทยเพิ่มขึ้นมากหลังจากที่เวียดนามยกเลิกโควตานิยามนำเข้าน้ำตาลสำหรับประเทศในอาเซียน ตามข้อผูกพันในการเปิดตลาดภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ATIGA) เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 63

ตารางที่ 2 มูลค่าการส่งออกน้ำตาลทรายและกาน้ำตาล

	มูลค่า (ล้าน USD)			เปลี่ยนแปลง (%YoY)		
	2561	2562	11M/63	2561	2562	11M/63
น้ำตาลทราย	3,056.2	3,112.1	1,732.8	11.4	1.8	-39.9
- น้ำตาลทรายดิบ	1,595.1	1,735.5	900.1	32.9	8.8	-44.2
- น้ำตาลทรายขาว	1,461.1	1,376.6	832.7	-5.2	-5.8	-34.4
กากน้ำตาล	27.4	64.5	60.6	54.9	135.3	-0.2
รวมทั้งรวม	3,083.6	3,176.6	1,793.4	11.7	3.0	-39.1

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 3 ตลาดส่งออกน้ำตาลทรายดิบของไทย

	มูลค่า (ล้าน USD)		สัดส่วน (%)		เปลี่ยนแปลง (%YoY)	
	2562	11M/63	2562	11M/63	2562	11M/63
1. อินโดนีเซีย	981.8	597.7	56.6	66.4	-2.5	-33.4
2. เวียดนาม	64.4	144.0	3.7	16.0	163.7	123.8
3. เกาหลีใต้	187.4	48.5	10.8	5.4	15.8	-71.4
4. ญี่ปุ่น	63.5	34.4	3.7	3.8	-45.3	-45.7
5. ไต้หวัน	46.1	25.1	2.7	2.8	-11.4	-39.3
อื่นๆ	392.3	50.4	22.6	5.6	68.0	-86.7
รวมทุกตลาด	1,735.5	900.1	100.0	100.0	8.8	-44.2

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 4 ตลาดส่งออกน้ำตาลทรายขาวของไทย

	มูลค่า (ล้านUSD)		สัดส่วน (%)		เปลี่ยนแปลง (%YoY)	
	2562	11M/63	2562	11M/63	2562	11M/63
1. เวียดนาม	25.4	263.7	1.8	31.7	-34.9	1,278.4
2. กัมพูชา	232.8	133.8	16.9	16.1	3.4	-32.7
3. ไต้หวัน	118.0	57.3	8.6	6.9	-33.9	-50.2
4. ฟิลิปปินส์	102.2	46.8	7.4	5.6	-29.0	-54.0
5. สิงคโปร์	57.2	40.6	4.2	4.9	13.1	-23.0
อื่นๆ	841.0	290.5	61.1	34.9	2.1	-62.8
รวมทุกตลาด	1,376.6	832.7	100.0	100.0	-5.8	-34.4

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

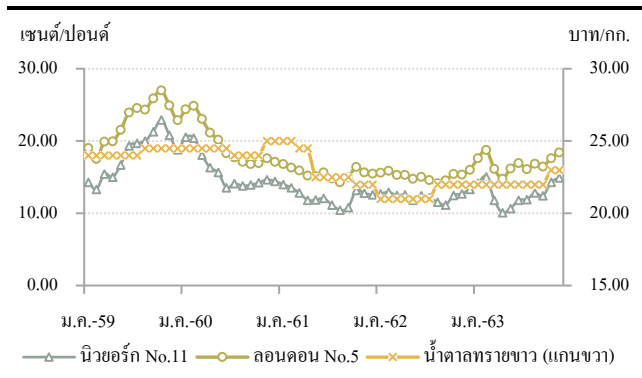
สถานการณ์ด้านราคา

ราคาน้ำตาลในตลาดโลกช่วง 11 เดือนแรกของปี 2563 ปรับตัวสูงขึ้นจากภาวะแรงกดดันด้านอุปทานที่ลดลงเป็นสำคัญ โดยราคาน้ำตาลทรายดิบ No.11 ในตลาดนิวยอร์กเฉลี่ยอยู่ที่ 12.73 เซนต์ต่อปอนด์ เพิ่มขึ้น

3.7%YoY ขณะที่ราคาน้ำตาลทรายขาว No.5 ในตลาดลอนดอนเฉลี่ยอยู่ที่ 16.90 เซนต์ต่อปอนด์ เพิ่มขึ้น 11.9%YoY สำหรับราคาในประเทศ พบว่าการลดตัวราคาน้ำตาลส่งผลให้ราคาน้ำตาลทรายในประเทศเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับตลาดโลก โดยราคาน้ำตาลทรายเฉลี่ยใน 11 เดือนแรกของปี 2563 เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 22.18 บาทต่อกิโลกรัม จาก 21.36 บาทต่อกิโลกรัม ในช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน

จากสถานการณ์ความผันผวนของธุรกิจน้ำตาลในระยะที่ผ่านมา ผู้ประกอบการ โรงงานน้ำตาลต่างมุ่งเน้นบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ และเพิ่มสัดส่วนรายได้จากธุรกิจอื่นๆ ที่เป็นผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมโรงงานน้ำตาล อาทิ ธุรกิจโรงไฟฟ้า ธุรกิจผลิตเอทานอล ธุรกิจบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น เพื่อสร้างรายได้ที่แน่นอนให้แก่บริษัท

รูปที่ 6 ราคาน้ำตาลทรายในประเทศ และในตลาดโลก

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย และ USDA

แนวโน้มการเติบโตของอุตสาหกรรม

อุปทานน้ำตาลในฤดูกาลผลิตปี 2563/64 มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าจะมีปริมาณอ้อยเข้าหีบ 67.04 ล้านตัน ลดลง 11.7%YoY หรือคิดเป็นปริมาณน้ำตาลทรายที่จะผลิตได้ราว 7 ล้านตัน โดยพื้นที่ปลูกอ้อยรวมทั่วประเทศจะเหลือเพียง 7 ล้านไร่ ลดลงจาก 11.96 ล้านไร่ในฤดูกาลผลิตก่อนหน้า สาเหตุหลักมาจากผลกระทบของราคาอ้อยตกต่ำตั้งแต่ปี 2561/62 - 2562/63 ที่ส่งผลให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยประสบปัญหาขาดทุนต่อเนื่อง และหันไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า นอกจากนี้อุตสาหกรรมยังคงมีความเสี่ยงจากแนวโน้มการส่งออกน้ำตาลที่ฟื้นตัวช้าตามภาวะการเติบโตของเศรษฐกิจโลกที่ไม่แน่นอนจากความยืดหยุ่นของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ในขณะที่ปริมาณการจำหน่ายน้ำตาลภายในประเทศมีแนวโน้มลดต่ำลงตามกระแสสุขภาพ และการลดปริมาณการใช้น้ำตาลในภาคอุตสาหกรรม เนื่องมาจากมาตรการจัดเก็บภาษีความหวาน

สำหรับราคาน้ำตาลในตลาดโลก ยังคงมีทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ด้วยสถานการณ์ผลผลิตน้ำตาลที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในประเทศบราซิล อินเดีย และ สหรัฐอเมริกา ส่งผลต่ออุปทานรวมผลผลิตน้ำตาลในตลาดโลกช่วงฤดูกาลผลิตปี 2563/64 โดยคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 10%YoY อยู่ที่ 181.87 ล้านตัน ซึ่งจะส่งผลกดดันอัตราการขายตัวของราคาน้ำตาลในปี 2564 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับการรับรองจากผู้ให้ข้อมูลที่ได้ เพื่อให้ประกอบการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง